

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2356

הצעת חוק זכויות הסטודנט (תיקון – פעילות ציבורית), התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 6א .1 בחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז–2007¹, אחרי סעיף 6 יבוא :

6א. (א) מוסד לא ימנע או יגביל סטודנטים מלקיים פעילות לקיום פעילות ציבורית

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מוסד רשאי, ובלבד שיינקט האמצעי שפגיעתו בזכות הסטודנטים כאמור בסעיף קטן (א) פחותה –

(1) לכלול בתקנונו סייגים לעניין מועד, מקום ומתכונת הפעילות הציבורית, למעט לעניין תכניה ;

(2) במקרים מיוחדים, להטיל על מארגני הפעילות חובת השתתפות בהוצאות אבטחה חריגות, בסכום שנקבע מראש ;

(3) להגביל, בהחלטה מנומקת, פעילות שאסורה על פי דין או פעילות הגורמת לפגיעה מהותית בהוראה ובמחקר או להפרה מהותית של הסדר הציבורי.

(ג) מוסד לא יישא באחריות בגין תכניה של פעילות ציבורית.

¹ ס"ח התשס"ז, עמ' 320.

(ד) בסעיף זה, "פעילות ציבורית" – פעילות מכל סוג ובכל נושא המתקיימת בתחום המוסד ומיועדת לסטודנטים, לרבות התארגנות, הפגנה, הסברה בכתב או בעל-פה, אסיפה או פרסומה ברבים, ולמעט פעילות לתכלית מסחרית."

דברי הסבר

סעיפים 5 ו-6 לחוק זכויות הסטודנט, התשס"ז-2007 (להלן – החוק), שחוקק בשנת 2007, קובעים מפורשות את זכויות הסטודנטים לחופש ביטוי ולחופש התארגנות. ברי כי מדובר בזכויות יחסיות אשר יש לשקול ולאזן בינן לבין זכויות ואינטרסים אחרים. עם זאת, הנוסח הקיים בחוק יוצר אי ודאות בכל הקשור לפרשנותו בהקשר לפעילות הציבורית של הסטודנטים בתחום שיפוטם של המוסדות להשכלה גבוהה. מחד גיסא, קשה לחלץ מתוך החוק מתחם של סבירות בהפעלת שיקול דעת להגבלת הפעילות הציבורית של הסטודנטים על ידי המוסדות, ומנגד, קשה לזהות גבולות ברורים והוגנים לקיומה של פעילות ציבורית-סטודנטילית, כך שלא ייפגעו האינטרסים הבסיסיים של המוסדות. יש לציין כי לפי פרשנות החוק המעשית המקובלת כיום במרבית המוסדות, מוקנה להם שיקול דעת רחב מאוד לעניין מלאכת האיזון ותחימת היקף הזכויות הנ"ל, כך שהגבלתן לרוב אינה מידתית. לפיכך, ניתן לומר כי מטרת המחוקק לעניין חופש הביטוי וההתארגנות של הסטודנטים לא הוגשמה עד כה במלואה.

הצעת החוק מבקשת לעגן בסעיף עצמאי את זכותם של סטודנטים לקיים פעילות ציבורית במוסד להשכלה גבוהה שבו הם לומדים, בלי לגרוע מהזכויות העומדות לכל אזרח ובלי לפגוע באינטרסים הבסיסיים של המוסדות. לשם כך, מוצע לקבוע כלל ברור ואפקטיבי שיבטיח הגנה מפגיעה לא מידתית בחופש הביטוי וההתארגנות אך יציב מנגד גבולות ברורים. בפועל, הסעיף הנוסף מצמצם את טווח הפרשנות הקיימת כיום בסעיפי חופש הביטוי וההתארגנות בחוק בסעיפים 5 ו-6. הצעה זו מבקשת להטמיע את הכללים המשפטיים הנוהגים והמקובלים בעניין זכויות חופש הביטוי וההתארגנות בדין הישראלי, החלים על המוסדות להשכלה גבוהה לפי הפסיקה העדכנית. יש לציין כי אין בהצעה משום שינוי כלשהו באיסורים הקבועים בחוק בכל הקשור להסתה, להוצאת לשון הרע או לפגיעה בביטחון המדינה. איסורים אלו חלים בכל מקרה על כל תושבי המדינה באופן גורף, ואין בהצעת חוק זו משום הקלה בעניינם.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת רם שפע (פ/1111/24) ועל ידי חבר הכנסת מוסי רז (פ/1112/24).

הצעת החוק זהה לפ/1112/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ג (13.02.2023)